
Bilaga 6 Miljöbedömning - undersökning om betydande miljöpåverkan

1 Miljöbedömning – undersökning av betydande miljöpåverkan

Avfallsplaner omfattas av reglerna för miljöbedömning enligt Miljöbedömningsförordningen och Miljöbalkens kapitel 6. Av reglerna framgår att en strategisk miljöbedömning ska göras i det fall genomförandet av avfallsplanen innebär betydande miljöpåverkan.

Av 2 § och 6 § miljöbedömningsförordningen framgår att om en avfallsplan anger förutsättningar för att bedriva tillståndspliktiga anläggningar innebär det att planen har betydande miljöpåverkan. Enligt 2 § föreligger betydande miljöpåverkan också om omständigheter enligt miljöbedömningsförordningens bilaga är uppfyllda. Om planen inte anger dessa förutsättningar eller uppfyller omständigheterna enligt bilagan ska en undersökning genomföras, för att identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan (Miljöbalken 6 kap 6 §). Hur undersökningen ska gå till regleras i Miljöbedömningsförordningens 10-13 §§. Om undersökningen visar att planens genomförande innebär betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning göras. Beslut om betydande miljöpåverkan ska fattas av kommunen i särskilt beslut (Miljöbalken 6 kap, 7 §).

Avfallsplanen för Österåkers kommun anger inte nya förutsättningar för kommande tillståndspliktiga anläggningar. Planen uppfyller inte heller förutsättningarna för betydande miljöpåverkan enligt miljöbedömningsförordningens bilaga. En undersökning enligt ovan har därför genomförts, för att ta reda på om planens genomförande ändå innebär betydande miljöpåverkan. I denna bilaga redovisas resultatet av undersökningen.

Vid undersökningen har hänsyn tagits till verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper, verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, och de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper (Miljöbedömningsförordningen 10 §).

Miljöpåverkan kan vara såväl positiv som negativ och sammanfattningsvis bedöms genomförandet av avfallsplanen medföra en positiv miljöpåverkan. Planen syftar till att förebygga avfall, öka cirkulationen av material och samtidigt verka för giftfria kretslopp. Dessutom ska nedskräpning förebyggas och avfallssystemen anpassas för en god hantering för både den som lämnar och den som hämtar avfallet. Avfallsplanens inriktning ansluter väl till nationella och globala miljömål och avfallsplanens totala effekt kommer att bidra till en förbättrad avfallshantering och en förflyttning uppåt i avfallshierarkin. Avfallsplanens koppling till globala och nationella mål framgår av måldokumentet. Avfallsplanens handlingsplan preciserar de åtgärder som ska genomföras för att nå avfallsplanens mål. Många åtgärder ska genomföras av kommunens enheter och bolag. Handlingsplanen ska revideras regelbundet för att åtgärder och ansvar, liksom budget för genomförande, ska hållas aktuella inom kommunens olika enheter och bolag.

En kortfattad bedömning av avfallsplanens miljöpåverkan för respektive målområde redovisas nedan, för att visa vilka miljöeffekter respektive målområde väntas medföra.

1.1 Uppkomsten av avfall ska förebyggas

Målområdet syftar till att minska avfallsmängderna, öka återanvändningen och styra inköp mot hållbara produkter. Minskade avfallsmängder leder till att transport- och behandlingsarbetet minskar. Detta leder i sin tur till minskade mängder luftföroreningar, minskad klimatpåverkan och minskad spridning av miljöskadliga ämnen. Målområdet väntas därmed ge positiva miljöeffekter. Samtidigt väntas befolkningen öka och därmed kommer minskningen av de totala avfallsmängderna att vara begränsad.

Genomförande av målområdet bedöms därmed inte innebära betydande miljöpåverkan.

1.2 Matsvinn ska minimeras och matavfall ska nyttjas som en resurs

Syftet med att minska matsvinnet är framförallt att hushålla med de resurser som används för livsmedelsproduktion. En effekt av minskat matsvinn är också att avfallsmängderna kan minska. Ökad sortering av matavfall gör att mängden matavfall i restavfallspåsen, som går till förbränning, minskar. Samtidigt ökar mängderna matavfall som behandlas genom rötning till biogas och biogödsel. Detta leder till minskad klimatbelastning, eftersom biogasen uppgraderas till fordonsgas som användas som ersättning av fossila drivmedel. Dessutom kan rötresten, biogödslet, användas i stället för konstgödsel på produktiv mark.

Genomförandet av målområdet leder till en positiv miljöpåverkan. Effekten innebär dock inte betydande miljöpåverkan.

1.3 Material ska cirkulera

Målområdet syftar till att öka resursutnyttjandet genom att öka återanvändningen av användbara produkter. Detta innebär en minskad miljöpåverkan då energi- och materialresurser från produktion minskar. I de fall återanvändning inte är möjlig ska materialåtervinning ske och en viktig målsättning är att mängden återvunna förpackningar och tidningar ska öka. Detta innebär en minskad resursförbrukning och minskade mängder restavfall. Utökad bostadsnära insamling av förpackningar och tidningar kan dock innebära att antalet transporter ökar och att behov av omlastningsplatser inom kommunen uppkommer. Fördelarna, dvs ökade mängder insamlade förpackningar som kan återvinnas, bedöms dock uppväga de nackdelar som de ökade transporterna innebär. Effekten av den ökade insamlingsgraden är dock okänd.

Arbetet inom målområdet bedöms leda till ökad återanvändning och materialåtervinning och medföra en positiv miljöpåverkan. Effekten innebär dock inte betydande miljöpåverkan.

1.4 Kretslopp ska vara giftfria

Målområdet syftar bland annat till att uppnå en hantering av farligt avfall, snö och massor som är säker för människor och miljö. Detta är av stor vikt för att undvika spridning av skadliga ämnen och undvika risk för negativ påverkan på människor och miljö.

Arbetet inom målområdet bedöms ha en positiv miljöpåverkan genom att mängderna farligt avfall som hanteras på ett miljöriktigt sätt ökar. Effekten innebär dock inte betydande miljöpåverkan.

1.5 Nedskräpning ska förebyggas

Målen och åtgärderna inom målområdet syftar till att nå en trivsamt och trygg miljö på land såväl som i vatten. Målen har en positiv miljöpåverkan genom minskad nedskräpning och spridning av förorenande ämnen i miljöer på land och i vatten.

De effekter som förväntas uppnås är positiva för människor och miljö. Effekten innebär dock inte betydande miljöpåverkan.

1.6 Det ska vara lätt att göra rätt

Målområdet syftar till att möta behoven hos dem som bor och verkar i kommunen och samtidigt skapa bästa möjliga förutsättningar för att omhänderta avfallet på rätt sätt. I detta ingår att informera om och skapa förståelse för avfallsfrågor. Målområdet väntas ge en positiv miljöpåverkan genom förbättrad planering för avfallshantering och ökade krav på att transporter ska vara fossilfria och energieffektiva. *Effekten innebär dock inte betydande miljöpåverkan.*

1.7 Slutsats och behov av strategisk miljöbedömning

Transporter kan komma att öka då bostadsnära insamling av förpackningar och tidningar införs i stor skala. I övrigt innebär den nya avfallsplanen inte någon negativ ny miljöpåverkan jämfört med

föregående avfallsplan (2014-2020). Mängderna insamlat material för återvinning kommer att öka och den effekten bedöms överväga de negativa effekterna av ökade transporter. Omfattningen av miljöeffekterna av den ökade bostadsnära insamlingen av förpackningar och tidningar är dock okänd. En annan effekt av den nya lagstiftningen är att platser för omlastning av förpackningar och tidningar kan komma att behövas inom kommunens gränser. Dessa platser kommer förmodligen inte att vara tillståndspliktiga, men anmälningspliktiga, och bedöms inte innebära betydande miljöpåverkan. Varken dessa platser eller andra åtgärder för att nå avfallsplanens mål bedöms påverka naturområden eller andra områden så att negativa effekter uppstår.

Som visats ovan medför arbetet inom samtliga målområden en positiv miljöeffekt. Omfattningen bedöms dock inte innebära betydande miljöpåverkan i juridisk mening. Sammantaget görs därmed bedömningen att avfallsplanen inte medför betydande miljöpåverkan och någon strategisk miljöbedömning behöver därför inte göras.

Undersökningssamråd enligt Miljöbalkens 6 kap 6 § har genomförts med Länsstyrelsen den 12 juni 2020.

Beslut om att planen inte innebär betydande miljöpåverkan enligt 2 § Miljöbedömningsförordning (2017:966) har fattats av Kommunstyrelsen den 21 oktober 2020 (KS § 12:8).